

Uppförandekodex och etiska regler för sektorn för privat säkerhet

I. Varför behövs det en uppförandekodex och etiska regler i denna sektor?

Sektorn för privat säkerhet består av nästan 10 000 företag som sysselsätter omkring 600 000 personer i EU. Om man tar hänsyn till den kommande utvidgningen av EU rör det sig om 20 000 företag och ungefär 1 100 000 sysselsatta.

Såväl offentliga som privata kunder inom denna sektor ställer allt större krav på kvalitet. Den tekniska utvecklingen blir alltmer avancerad. Säkerheten för anställda som ofta utsätts för farliga situationer utesluter varje form av amatörmässigt agerande. Den privata säkerhetsbranschen kräver allt större yrkesmässighet.

Ökande krav på säkerhet och skydd av egendom och personer måste förenas med en strikt respekt för demokratiska regler och rättsligt skydd av medborgarna. Sektorn kan således bidra till att utveckla ett säkrare samhälle där de allmänna och privata friheterna kan utövas utan inskränkning.

Sektorn för privat säkerhet är alltså mycket viktig för de nuvarande och de kommande EU-medlemsstaterna och deras medborgare.

CoESS och Uni-Europa har noterat vissa problem som hindrar en harmonisk utveckling av sektorn på europeisk nivå. De nationella bestämmelserna är ibland otillräckliga eller icke-existerande, vilket gör att den yrkesmässighet som sektorn kräver inte kan garanteras. Dessutom hindrar skillnaderna mellan de nationella bestämmelserna sektorn från att utnyttja effekterna av den europeiska integrationen.

CoESS och Uni-Europa anser att man på europeisk nivå bör inrätta ett mer harmoniserat regelverk för sektorn för privat säkerhet, med tanke på den framtida utvidgningen av Europeiska unionen. Inom ramen för den sociala dialogen arbetar CoESS och Uni-Europa för att utarbeta europeiska normer och referensramar som länderna och företagen kan använda på frivillig basis, och som ska syfta till en harmonisering som är till nytta för hela sektorn.

Det är därför av avgörande betydelse att all verksamhet i sektorn genomförs med nödvändig professionalism. Denna kodex har utarbetats av representanter för arbetsmarknadens parter i EU (CoESS och Uni-Europa) inom ramen för deras sociala dialog och de har som mål att säkra att en etisk uppförandekodex utarbetas, till förmån för företagen, arbetstagarna, kunderna och samhället som helhet.

II. Hur ska uppförandekodexen fungera?

Denna uppförandekodex innehåller en rad normer som CoESS och Uni-Europa uppmanar samtliga företag och arbetstagare i sektorn att följa.

Kodexen innehåller en strukturerad uppräkningslista av vissa aspekter av verksamheten i den privata säkerhetsbranschen. Respekten för dessa regler är enligt CoESS och Uni-Europa en grundläggande förutsättning för att säkra ett minimum av yrkesmässighet och kvalitet.

Om denna kodex ska bli framgångsrik eller inte beror naturligtvis på om alla berörda parter – företagsledare, arbetstagare, fackföreningsrepresentanter, nationella fackföreningar, nationella branschorganisationer och europeiska organisationer – tar till sig reglerna och tillämpar dem i praktiken.

III. Principer

1. Överensstämmelse med bestämmelserna i sektorn

I de europeiska länderna finns det i allmänhet strikta bestämmelser som reglerar hur företagen inom sektorn för privat säkerhet får etablera sig och driva verksamhet. Ledarna för dessa företag ska tillämpa alla dessa bestämmelser. De ska i all sin verksamhet visa prov på öppenhet och insyn gentemot sina anställda, sina kunder (offentliga och privata) och behöriga offentliga myndigheter.

I de länder där det inte finns någon nationell lagstiftning eller där denna är mycket begränsad, är det upp till företagsledarna, löntagarna och deras företrädare att utarbeta lämpliga regler, inom ramen för de organisationer som representerar dem.

Alla aktörerna i sektorn oavsett status ska ha som övergripande mål att bidra till att respektera och förbättra de regler som gäller i deras land och i hela EU.

2. Insyn i företagens förfaranden och system

Säkerhetsföretagen ska så långt som det är möjligt säkra att de interna förfarandena är öppna och tillämpas lika på alla berörda parter.

Det är arbetstagarnas och deras fackliga företrädares ansvar att inom sina respektive behörighetsområden säkra samma insyn i de interna förfaranden eller system som inrättats inom ramen för avtal som slutits på företagsnivå.

3. Tillstånd och godkännanden

Ett företag som är verksamt, eller önskar bli verksamt inom sektorn ska uppfylla de krav som finns i gällande nationell lagstiftning för att få de tillstånd och godkännanden som krävs av företaget eller företagsledningen.

De olika branschorganisationerna för företag inom den privata säkerhetsbranschen ska säkra att alla deras medlemmar uppfyller dessa krav.

CoESS och Uni-Europa anser att tillstånd att utöva yrket ska ges på oberoende grunder enligt lojala och öppna förfaranden, som tillämpas lika på alla företag, oavsett storlek.

4. Urval och anställning

Urval och anställning av personal är viktigt för de privata säkerhetsföretagen. Kvaliteten på de tjänster som dessa företag levererar beror i mycket hög grad på kompetensen och kvalifikationerna hos den personal som tillhandahåller dessa tjänster.

Det är alltså särskilt viktigt att välja ut nya medarbetare på grundval av objektiva kriterier som gör det möjligt att bedöma kandidaternas yrkesmässiga färdigheter. Det är lika viktigt att ta hänsyn till de sökandes moraliska lämplighet. Vid anställningen säkrar företaget på så sätt att arbetstagaren har de grundfärdigheter som är nödvändiga för att kunna arbeta i ett privat säkerhetsföretag.

Trots att man ska följa lagstiftningen om skydd av privatlivet anser CoESS och Uni-Europa att man inom den privat säkerhetsbranschen bör anta och tillämpa strikta regler när det gäller bakgrundskontroll av de anställda. De efterlyser också en aktiv insats från de offentliga myndigheternas sida samt att effektiva förfaranden utarbetas.

5. Yrkesutbildning

Företagen ska lägga stor vikt vid yrkesutbildning.

Grundutbildning:

CoESS och Uni-Europa anser att det är särskilt viktigt att nyanställda får genomgå en grundutbildning som gör det möjligt för dem att förvärva de färdigheter de behöver för att kunna utföra arbetet. CoESS och Uni-Europa menar också att de europeiska och nationella bestämmelserna eller normerna bör innehålla krav på yrkesutbildning av hög kvalitet och att godkännanden endast får utfärdas om företagen förpliktigar sig att anordna utbildning som säkrar att företagen och dess personal är pålitliga och kan utföra tjänster av hög kvalitet.

Företagen ska garantera att dess personal åtminstone genomgått och klarat grundutbildningen i enlighet med befintliga nationella bestämmelser och normer. Om det inte finns några sådana bestämmelser eller normer ska företagen inom en bestämd tidsfrist ge sin personal en utbildning som minst svarar mot innehållet i den europeiska handboken för yrkesutbildning i skydd och bevakning (grundläggande nivå) som CoESS och Uni-Europa utarbetat inom ramen för sin sociala dialog.

Specialutbildning:

Företagen ska också garantera att den personal som ska utföra en viss uppgift har genomgått och klarat adekvat utbildning för arbetet i enlighet med befintliga nationella bestämmelse eller normer. Om det inte finns några sådana bestämmelser eller normer ska företagen inom en bestämd tidsfrist ge den berörda arbetstagaren lämplig utbildning.

Fortbildning:

Företagen ska se till att personalen får möjlighet att fortbilda sig, både för att fräscha upp yrkeskompetensen och förbättra sina karriärmöjligheter. Användningen av ny teknik ökar snabbt, vilket också medför krav på att personalen vidareutbildas.

Alla anställda inom den privata säkerhetsbranschen bör vara medvetna om vikten av att fortbilda sig under hela yrkeslivet. Detta för att göra dem positivt inställda till vidareutbildning, inte bara till de utbildningsmöjligheter som företaget erbjuder utan också till all annan utbildning som tillhandahålls av kompetenta yrkesutbildningsorganisationer. Det är också de fackliga företrädarnas ansvar att göra arbetstagarna medvetna om vikten av fortbildning.

I den mån det är möjligt ska företrädare för arbetstagarna höras om utvecklingen och utvärderingen av företagets fortbildningsprogram för att försäkra sig om att kurserna är användbara, håller hög kvalitet, är avpassade efter behoven och leder fram till önskade resultat.

6. Sociala förhållanden i företagen

CoESS och Uni-Europa understryker betydelsen av en konstruktiv social dialog på alla plan (det europeiska, det nationella och på företagsplanet) mellan löntagar- och arbetsgivarorganisationer.

CoESS och Uni-Europa är övertygade om att den sociala dialogen är ett viktigt medel för att förbättra yrkesmässigheten i alla privata säkerhetsföretag.

CoESS och Uni-Europa rekommenderar att samtliga företag och arbetstagare inrättar eller förbättrar strukturerna för en social dialog och att dessa utvecklas i syfte att bättre ta hänsyn till alla parter behov och intressen.

På företagsnivå ska en sådan dialog inrättas tack vare ett ömsesidigt erkännande mellan företagsledningarna och de fackföreningar som finns representerade inom företaget. I syfte att garantera nödvändig samstämmighet mellan den sociala dialogen i företagen och de andra nivåerna inom denna dialog (nationell och europeisk), bör berörda parter överväga att ansluta sig till representativa organisationer på nationell nivå som är erkända av både CoESS och Uni-Europa.

7. Arbetsvillkor

Med tanke på den mänskliga faktorns grundläggande roll inom sektorn för privat säkerhet är goda arbetsvillkor av avgörande betydelse för företagets utvecklingen samt utvecklingen av deras mänskliga potential.

Företagen inom den privata säkerhetsbranschen ska tillämpa alla lagar och avtal som rör arbetsvillkoren.

I syfte att göra yrket mer attraktivt, få personalen att stanna kvar i yrket och öka deras välbefinnande samt tjänsternas kvalitet anser CoESS och Uni-Europa att det är nödvändigt att kartlägga och förbättra arbetsvillkoren genom samråd och förhandlingar på nationell nivå samt på företagsnivå.

8. Löner och inkomster

Ett arbete av god kvalitet bör avlönas efter förtjänst.

En korrekt lönenivå bidrar dessutom till att göra yrkena i sektorn attraktiva, det speglar att sektorn nått en viss mognad och gör det möjligt att erkänna arbetstagarnas arbetsinsats. Om lönenivån behålls på en korrekt nivå minskar riskerna för illojal konkurrens, produktiviteten ökar och tjänster av hög kvalitet kan garanteras.

CoESS och Uni-Europa uppmanar parterna vid löneförhandlingarna att fastställa lönenivåer som garanterar dels respekt och erkännande av arbetet och de särskilda omständigheter under vilka arbetet utförs, dels företagets konkurrenskraft.

9. Arbetsmiljö

Inom vissa delar av denna sektor är riskerna i arbetet stora. Minimistandarderna när det gäller arbetstagarnas arbetsmiljö inom sektorn för privat säkerhet ska gälla inom alla företag i sektorn för att garantera bästa möjliga skydd mot risker i arbetet.

Dessa standarder ska ses över regelbundet i samarbete med arbetsmarknadens parter och de behöriga myndigheterna så att en god och trygg arbetsmiljö garanteras för dem som arbetar inom säkerhetssektorn.

10. Lika möjligheter och icke-diskriminering

CoESS och Uni-Europa arbetar för att skapa ett demokratiskt, öppet och solidariskt samhälle.

De menar att arbetsmarknadens parter på alla plan också bör ta sitt ansvar när det gäller att främja lika möjligheter och bekämpa alla former av diskriminering.

De privata säkerhetsföretagen bör tillämpa principen om icke-diskriminering och garantera att varje löntagare integreras fullt ut på sin arbetsplats oavsett etnisk eller social bakgrund, hudfärg, fackföreningstillhörighet, kön, religion, politiska åsikter, nationalitet, sexuell läggning eller alla andra utmärkande drag.

11. Arbetsorganisation

CoESS och Uni-Europa anser att man måste hitta en rimlig balans mellan å ena sidan anställningstrygghet och livskvalitet i privatlivet och å ena sidan kraven och förväntningarna från kunderna.

Inom företagen bör de berörda parterna förhandla sig fram till lösningar som gör det möjligt att modernisera arbetsorganisationen i syfte att förbättra yrkesmässigheten och den tekniska utvecklingen i sektorn, tjänsternas kvalitet och kundernas tillfredsställelse samtidigt som man förbättrar arbets- och livsvillkoren för löntagarna, ökar anställningstryggheten, fastställer en minimilön och en miniminivå för utbildning samt utvecklar system för att förebygga risker i arbetet.

När förhandlarna tar upp frågor som arbetstid, övertid och natt- eller helgarbete bör de också försöka säkra en bättre balans mellan löntagarnas yrkesliv och deras privatliv.

12. Förhållande till kunderna

CoESS och Uni-Europa konstaterar att tjänstekontrakt inom sektorn för privat säkerhet alltför ofta tilldelas företag som erbjuder de billigaste avtalen, utan hänsyn till tjänstens kvalitet, arbetsvillkoren, personalens utbildning eller företagets rykte. Detta kan medföra illojal konkurrens och olaglig, oprofessionell praxis, något som CoESS och Uni-Europa och deras respektive medlemmar systematiskt fördömer.

Varje nationell sammanslutning av privata säkerhetsföretag och dess medlemmar ansvarar därför för att övertala kunderna (offentliga eller privata) att välja den tjänsteleverantör som erbjuder det bästa förhållandet mellan kvalitet och pris¹. De privata säkerhetsbolagen ska också se till att kunderna garanterar att de respekterar principen om lika möjligheter och icke-diskriminering för de personer som ställs till deras förfogande, samt att de garanterar goda arbetsvillkor för arbetstagarna.

13. Förhållande till polisen

Alla privata säkerhetsföretag ska respektera lagstiftningen och samarbeta med de nationella myndigheterna, särskilt polismyndigheterna.

Med hänsyn till de olika parternas kompetensområden är det alltså upp till varje privat säkerhetsföretag och dess löntagare att tillsammans med polisen få till stånd välfungerande kommunikation och ett öppet och konstruktivt samarbete. Det är bl.a. företagets ansvar att ge berörda arbetstagare all information som är nödvändig för detta samarbete. De anställda har liksom företagsledarna tystnadsplikt.

14. Förhållande till andra företag inom sektorn för privat säkerhet

De privata säkerhetsföretagen förpliktigar sig att respektera reglerna om lojal konkurrens och moral. De ska avhålla sig från att använda falska egna företagare eller andra företagsformer i syfte att undgå skatter eller sociala avgifter och dumpning av priserna.

IV. Genomförande och uppföljning av uppförandekodexen

CoESS och Uni-Europa anser att arbetsmarknadens parter inom varje företag har en särskilt viktig roll att spela i det praktiska genomförande av kodexen.

CoESS och Uni-Europa uppfordrar företagsledarna och deras anställda att införliva principerna i kodexen i sin dagliga verksamhet. De uppmanar också de nationella arbetsgivarorganisationerna och fackföreningarna att i så stor utsträckning som möjligt arbeta för att denna uppförandekodex tillämpas.

CoESS och Uni-Europa kommer regelbundet att följa upp och utvärdera genomförandet av denna kodex inom ramen för den sociala dialogen. Det är därför viktigt att det först görs

¹ CoESS och Uni-Europa har gett ut en handbok för organisationer avseende upphandling av privata bevaknings- och säkerhetstjänster (www.securebestvalue.org).

uppföljningar och utvärderingar av genomförandet både inom företagen och på nationellt plan.

Undertecknat i Bryssel
den 18 juli 2003

Bernadette Tesch-Ségo
Regionsekreterare
Uni-Europa

Marc Pissens
Ordförande
CoEES